

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE CERCETĂRI SOCIO-UMANE SIBIU

RO – 550024 Sibiu, Bulevardul Victoriei, 40

Director: 0269206856; centrală: 0269212604; fax: 0269216605

e-mail: secretariat@icsusib.ro; www.icsusib.ro; CIF: 4241214

SESIUNEA ANUALĂ DE COMUNICĂRI ȘTIINȚIFICE

Științele socio-umane la începutul mileniului III

Ediția a IX-a

PROGRAM

15 decembrie 2017

Sibiu

DESCHIDERA LUCRĂRILOR SESIUNII

Biblioteca Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu

Vineri, 15 decembrie 2017

Orele 09⁰⁰ – 09⁴⁵

Cuvânt de deschidere:

Prof. univ. dr. Paul Niedermaier, membru corespondent al
Academiei Române

Prezentarea periodicelor ICSU Sibiu:

- *Forschungen zur Volks- und Landeskunde*, Band 60/2017, 162 p. (Zeno-Karl Pinter)
- *Anuarul Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu*, tomul XXIV/2017, 206 p. (Anda-Lucia Spânu)
- *Historia Urbana*, tomul XXV/2017, 318 p. (Dan Dumitru Iacob)
- *Studii și comunicări de etnologie*, tomul XXXI/2017, 300 p. (Ilie Moise)

Prezentarea volumelor publicate în anul 2016-2017 de către cercetătorii Institutului:

- *Studii de istorie a orașelor. In honorem Paul Niedermaier*, coordonatori: Vasile Ciobanu, Dan Dumitru Iacob, București – Brăila, Editura Academiei Române, Editura Istros a Muzeului Brăilei „Carol I”, 2017, 606 p. (Vasile Ciobanu)
- Paul Niedermaier, *Geneza orașelor medievale în Transilvania*, seria Contribuții privind istoria orașelor, vol. XIV, București, Editura Academiei Române, 2016 (apărut 2017), 606 p. (Maria Crîngaci Țiplic)
- *Quellen zur Geschichte der Stadt Kronstadt. Band X. Das Gerichtsbuch des Kronstädter Rates (1558-1580)*. Herausgegeben

von Julia Derzsi, aldus Verlag Kronstadt, Arbeitskreis für Siebenbürgische Landeskunde e. V. Heidelberg, 2016, 228 p. (Julia Derzsi)

- *Quellen zur Geschichte der Stadt Kronstadt. Band XI. Communitäts-Verhandlungsprotokoll der Marktgemeinde Zeiden (1800-1866)*. Herausgegeben von Liviu Cîmpeanu, Bernhard Heigl, Thomas Șindilariu, Arbeitskreis für Siebenbürgische Landeskunde e. V. Heidelberg, 2016, 530 p. (Liviu Cîmpeanu)
- *ARS CULINARIA. Gastronomica istorică între știință și reenactement. Despre obiceiurile culinare în Transilvania medievală*, coordonatori Beatrice Ciută, Călin Anghel, Cluj-Napoca, Editura Mega, 2017, 67 p., il. color (Beatrice Ciută, Maria Crîngaci Țiplic)
- *Corespondență Ovidiu Bîrlea – Doina Blaga*, ediție îngrijită și adnotată de Andreea Buzaș, prefață de Ilie Moise, Alba Iulia, Editura Centrului de Cultură „Augustin Bena” Alba, 2017, 236 p. (Andreea Buzaș)
- *Ovidiu Bîrlea – Ion Taloș. Corespondență 1963–1977*, ediție îngrijită de Andreea Buzaș, introducere și note de Ion Taloș, Alba Iulia, Editura Centrului de Cultură „Augustin Bena” Alba, 2017, 298 p. (Andreea Buzaș)
- *Din etnologia germanilor din România / Aus der Ethnologie der Deutschen in Rumänien*, antologie realizată de Andreea Buzaș și Ilie Moise, Sibiu, Editura Honterus, 2017, 554 p. (Ilie Moise)

09⁴⁵ – 10⁰⁰

Pauză de cafea

COMUNICĂRI PE SECȚIUNI

SECȚIUNEA I ARHEOLOGIE ȘI ISTORIE MEDIEVALĂ

Orele 10⁰⁰–14⁰⁰

Moderatori: Maria Crîngaci Țiplic, Zeno-Karl Pinter

- Prof. univ. dr. habil. Ioan-Marian Țiplic (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Cercetări arheologice la Păuca – Biserica Ungurească. Campania 2017*
- Conf. univ. dr. Aurel Dragotă (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Morminte cu ofrandă animală din orizontul I de la Alba Iulia-Stația de Salvare (1979-1981)*
- Drd. Alexandru-Florin Cioltei (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Demnitari și demnități laice din estul și sud-estul Regatului Ungar menționați în documentele emise în cea de-a doua jumătate a secolului al XIII-lea*
- Prof. univ. dr. habil. Ioan Albu (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Dublul nume și confesiunea voievodului Nicolae Alexandru*
- Drd. Corina Hopârtean (ICSU Sibiu, Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Mănăstiri augustiniene în Transilvania medievală (Alba-Iulia, Turda, Dej)*
- Dr. Petre Munteanu Beșliu, CS II (Muzeul Național Brukenthal Sibiu), *Căi de comunicație și transport în evul mediu: drumurile de plai*
- Drd. Răzvan Pop (Primăria Municipiului Sibiu), *Câteva considerații legate de drumurile intra și extramuros ale Sibiului medieval*
- Dr. Vasilica Mîrza, asist. cercet. șt. (Muzeul Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași), *Despre arheologie, legi și descoperitori de comori la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea*
- Prof. univ. dr. Zeno-Karl Pinter (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, ICSU Sibiu), *O spadă medievală descoperită întâmplător sau nu?... Problema detecției și a detectoarelor de metal*
- Conf. univ. dr. Marius Ciută (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Din nou despre patrimoniul arheologic din România: între paradigmă și realitate (1989-2017)*
- Dr. Maria Crîngaci Țiplic, CS II (ICSU Sibiu), *Rolul și importanța Sibiului în arheologia urbană din Transilvania*

SECȚIUNEA II

ISTORIE PREMODERNĂ ȘI MODERNĂ

Orele 10⁰⁰–14⁰⁰

Moderatori: Julia Derzsi, Dan Dumitru Iacob

- Drd. Mihai Kovács (Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca), *Procesul dintre episcopul Franciscus Várdai (1513-1524) și provisorii săi, Thomas și Andreas de Szentmihály*
- Dr. András Bándi (Arhiva Centrală a Bisericii Evanghelice C.A. din România, Sibiu), *Profilul liturghiei luterane din Transilvania prin prisma unei tipărituri a bisericilor Principatului Mecklenburg*
- Dr. Liviu Cîmpeanu, CS III (ICSU Sibiu), *Considerații preliminare pentru o istorie a arsenalului sibian între 1552-1556*
- Dr. Julia Derzsi, CS III (ICSU Sibiu), *Sistemul fiscal urban într-un oraș premodern. Studiu de caz: Sibiu*
- Drd. Andrei Nacu, asist. cercetare (ICSU Sibiu, Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Morile orașului Sibiu în documente cartografice din secolele XVII-XVIII*
- Dr. Mihai Mîrza (Serviciul Județean Iași al Arhivelor Naționale), *Contribuția arhitectului Johann Freywald la zidirea catedralei din Iași (1833-1837)*
- Drd. Thomas Șindilariu (Arhiva Bisericii Negre, Brașov / Societatea de Studii Transilvane), *Documente privind istoria orașului Brașov 1886-2017. Contribuții la istoria apariției seriei de editare de documente în lumina unor surse noi de arhivă*
- Dr. Dan Dumitru Iacob, CS I (ICSU Sibiu), *Planurile orașului Focșani de la mijlocul secolului al XIX-lea*
- Drd. Maria-Daniela Stanciu (Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca), *De la cafea turcească la nechezol: istoria consumului de cafea în spațiul românesc*

SECȚIUNEA III

ISTORIA SECOLULUI al XX-lea

Orele 10⁰⁰–14⁰⁰

Moderatori: Mihaela Grancea, Vasile Ciobanu

- Prof. univ. dr. Lucian Giura (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Adunarea generală a ASTREI de la Mediaș (1897)*
- Dr. Nicolae Teșculă (Muzeul de Istorie Sighișoara), *Ordinul Bunilor Templieri în Sighișoara la începutul secolului XX*
- Dr. Marin Balog, CS II (Institutul de Istorie „George Barițiu” Cluj-Napoca), *Propagandă și mobilizare în Primul Război Mondial. Împrumuturile de război și implicațiile lor în Transilvania*
- Conf. univ. dr. Valeria Soroștineanu (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Sibiul anului 1918*
- Drd. Mihai-Octavian Groza (Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca), *„Și Sebeșul a făcut Marea Unire...”. Personalități marcante ale Sebeșului implicate în realizarea Unirii*
- Prof. dr. Ioan Popa (Colegiul Național „Samuel von Brukenthal” Sibiu), *Valorificarea Anchetei ASTREI privind implicarea românilor transilvăneni în Primul Război Mondial cu ajutorul actualelor tehnologii informaționale*
- Dr. Alexandru Nicolaescu, CS III (ICSU Sibiu), *Alegerile parlamentare din 1926 reflectate în presa vremii*
- Drd. Răzvan Popa (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Activitatea unei filiale județene ARLUS. Mehedinți și Vâlcea. Studiu de caz*
- Dr. Vasile Ciobanu, CS I (ICSU Sibiu), *Comitetul Antifascist German din România (1949-1953). Sursele și istoriografia*
- Prof. univ. dr. Mihaela Grancea (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Contextul socio-politic care a favorizat realizarea filmului Pădurea Spânzuraților și locul acestei pelicule în istoria producțiilor despre Marele Război*

SECȚIUNEA IV

ETNOLOGIE

Orele 10⁰⁰–14⁰⁰

Moderatori: Amalia Pavelescu, Ilie Moise

- Dr. Ilie Moise, CS I (ICSU Sibiu), *Aniversări 2017: Ovidiu Bîrlea 100*
- Drd. Adriana Avram (C.E.S.I. – Studii culturale, Universitatea din București; Muzeul de Etnografie Universală „Franz Binder”, Sibiu), *Impactul „noii etnografii” asupra muzeelor de etnografie universală*
- Dr. Maria Barna (CJCPCT „Cindrelul – Junii” Sibiu), *Cântece de nuntă din zona Avrigului*
- Maria Bozan, CS (Complexul Național Muzeal ASTRA Sibiu), *Corpul în notele de călătorie ale lui Franz Binder*
- Lect. univ. dr. Mirel-Vasile Bucur (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Transferul iconostasului bisericii din Tiur (30 octombrie – 10 noiembrie 2017) Alba Iulia*
- Valerie Deleanu, CS (Complexul Național Muzeal ASTRA Sibiu), *Țară, ținut, zonă etnografică*
- Prof. univ. dr. Constantin Drăgulescu (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Aspecte privind culegerea informațiilor etnobotanice în mileniul trei*
- Ana Grama, CS (Complexul Național Muzeal ASTRA Sibiu), *Trădările tradiției, „pseudomorfoze” în tradiționalismul românesc sudtransilvan*
- Dr. Constantin Ittu, profesor asociat (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *O „carte poporană” din secolul al XVII-lea: Istoria Sfinților Varlaam și Ioasaf de la India*
- Vasilica Izdrailă, inginer, expert restaurator textile (Complexul Național Muzeal ASTRA Sibiu), *Restaurarea unor veșminte preoțești*
- Silvia Macrea (CJCPCT „Cindrelul-Junii” Sibiu), *Spectacolele de teatru muzical coregrafic, între cultura tradițională și artele spectacolului*
- Conf. univ. dr. Amalia Pavelescu (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Preferințe ambientale și imagistice în decodificarea personalității – perspectivă etno-antropologică*

Drd. Karla Bianca Szente (Școala doctorală a Facultății de Litere – Universitatea din București; Muzeul ASTRA Sibiu), *Statornicia obiectelor: povestea unei colecții de ceramică*

Dr. Andreea Buzaș, CS III (ICSU Sibiu), *Arhiva de folclor Sibiu la patru decenii de la înființare*

SECȚIUNEA V

ISTORIA CULTURII

Orele 10⁰⁰–14⁰⁰

Moderatori: Gudrun-Liane Ittu, Anda-Lucia Spânu

Dr. Daniela Dâmboiu (Muzeul Național Brukenthal Sibiu), *Odiseea unei capodopere: Proveniența tabloului „Ecce Homo” de Tițian în Pinacoteca Brukenthal*

Dr. Maria Ordeanu (Sibiu), *Pietro Testa (1612-1650). Restituiri*

Liliana Popa (Sibiu), *Cartea străină în Sibiu în perioada iluministă*

Ioan-Nicolae Popa (Sibiu), *Două texte satirice în versuri de la începutul secolului al XIX-lea*

Dr. Valentin Mureșan (Sibiu), *Pictura transilvăneană în contextul artei românești*

Dr. Gudrun-Liane Ittu (Biblioteca Universității „Lucian Blaga” din Sibiu), *Wilhelm Auerlich (1853-1917), un talentat fotograf sibirian*

Dr. Iulia Mesea (Muzeul Național Brukenthal Sibiu), *Document și emoție artistică. Arta și Marele Război*

Bianca Karda (Biblioteca Județeană ASTRA Sibiu), *Filme de propagandă versus capodopere hollywoodiene în Sibiul interbelic*

Dr. Anda-Lucia Spânu, CS III (ICSU Sibiu), *Imagini istorice ale orașelor în „Boabe de grâu” (1930–1935), revistă ilustrată de cultură*

Dr. Radu Teuceanu (Biblioteca Brukenthal Sibiu), *Meniuri vechi de restaurant din Biblioteca Brukenthal*

Delia Voina (Direcția Județeană pentru Cultură Sibiu), *Dansul popular reflectat în fotografii din colecții sibiene*

SECȚIUNEA VI
GERMANISTICĂ

Orele 10⁰⁰–14⁰⁰

Moderatori: Doris Sava, Sigrid Haldenwang

Conf. univ. dr. Doris Sava (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu),
Kollokationen im Wissenschaftsalltag / Colocații în comunicarea științifică

Lect. univ. dr. Nora Căpățână (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu,
ICSU Sibiu), *„Zierend” und „dozierend”: siebenbürgische gestickte Spruchtücher / Decorative și educative: ștergarele ardelenesti cu inscripții brodate*

Lect. univ. dr. Lăcrămioara Popa (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu),
Friedrich Wilhelm Schusters Rolle in der Sammlung und Übersetzung rumänischer Volksdichtung ins Deutsche / Friedrich Wilhelm Schuster și rolul acestuia în culegerea și traducerea poeziilor populare românești în limba germană

Dr. Sigrid Haldenwang, CS I (ICSU Sibiu), *Zu den Bedeutungen des Lexems „Ägrisch” in deutschen Belegen siebenbürgischer urkundlicher Quellen und im Siebenbürgisch-Sächsischen; etymologische Deutung des Lexems aufgrund entsprechender Fachliteratur / Sensurile cuvântului „Ägrisch” [agrișă] în documentele germane transilvane și în graiurile săsești din Transilvania; etimologia cuvântului stabilită pe baza literaturii de specialitate*

Drd. Cristina Mihail (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Die Rezeption des 500. Reformationstages im rumänischen Kulturraum / Receptarea celei de-a 500-a aniversări a Reformei în spațiul românesc*

Comitetul de organizare a sesiunii:

Președinte:

C.S. I dr. Paul Niedermaier, membru corespondent al Academiei Române

Membri:

C.S. III dr. Andreea Buzaș
C.S. I dr. Vasile Ciobanu
C.S. I dr. Sigrid Haldenwang
C.S. I dr. Dan Dumitru Iacob
C.S. III dr. Anda-Lucia Spânu
C.S. II dr. Maria Emilia Țiplic
C.S. Mariana Vlad